

ДОДАТОК II

ГОТЕЛ
TARGETED BY RUSSIA

**Останнє заселення:
Російські атаки на готелі в Україні та
як вони впливають на роботу медіа**

**Репресії Росії проти медіа та
журналістів в Україні**

Окуповані українські території перетворилися на інформаційні чорні діри з доступом лише до про-кремлівських наративів

Від початку війни Росії проти України у 2014 році російська влада та її проксі систематично придушують свободу медіа та чинять тиск на незалежних журналістів, які працюють в окупованому Криму, частинах Донецької та Луганської областей. Місцеві ЗМІ були закриті, незалежні місцеві журналісти заарештовані, натомість були створені афілійовані з Кремлем медіа-організації. В умовах окупації ці українські регіони стали лабораторіями для репресій Кремля проти незалежної журналістики. У Криму до 2015 року 88% українських ЗМІ, зареєстрованих на півострові до окупації 2014 року, припинили свою діяльність¹. У Донецькій і Луганській областях окупаційна влада взяла під контроль місцеві українські ЗМІ, перетворивши їх на інструменти дезінформації², одночасно заарештовуючи місцевих журналістів, які відмовлялися з нею співпрацювати.

Із початком повномасштабного вторгнення Росії в лютому 2022 року та захопленням нових українських територій вона систематично поширювала напрацьовані методи закриття медіа та залякування журналістів на щойно окуповані регіони. Це призвело до масштабного переслідування працівників ЗМІ, примусового закриття незалежних редакцій, захоплення медіаофісів, а також до паралельного розгортання афілійованих із Кремлем медіамереж. Крім того, було відкрито «навчальні школи» для підготовки нових медіапрацівників і їхнього залучення до роботи в проросійській інформаційній системі³.

За даними української громадської організації «Інститут масової інформації» (IMI), протягом перших двох років повномасштабного вторгнення російська окупація безпосередньо зачепила щонайменше 300 редакцій у трьох областях України – Запорізькій, Херсонській та Луганській. Переважну більшість із них було або закрито, або захоплено⁴.

До середини 2024 року на окупованих територіях сформувалася єдина проросійська медіаекосистема, яку координують місцеві окупаційні чиновники,

---

¹ RSF (2024). *Ten years of Russian occupation in Crimea: a decade of repression of local independent journalism*. URL:

<https://rsf.org/en/ten-years-russian-occupation-crimea-decade-repression-local-independent-journalism> (дата звернення: 28.04.2025).

² RSF (2024). *Ten years of war in Donetsk and Luhansk: the disappearance of independent journalism and the proliferation of Russian propaganda media*. URL: <https://rsf.org/en/ten-years-war-donetsk-and-luhansk-disappearance-independent-journalism-and-proliferation-russian> (дата звернення: 28.04.2025).

³ RSF (2023). *Report on The Malkevich propaganda machine. The wagner-allied network in Ukraine*. URL: https://rsf.org/sites/default/files/medias/file/2023/04/The%20Malkevitch%20Propaganda%20Machine_EN.pdf (дата звернення: 28.04.2025).

⁴ Vygovska, N. (2024). *How invading Russian forces destroyed media in Ukraine's occupied territories and what they built instead*. URL: <https://imi.org.ua/en/monitorings/how-invading-russian-forces-destroyed-media-in-ukraine-s-occupied-territories-and-what-they-built-160006> (дата звернення: 28.04.2025).

пов'язані з Кремлем⁵. Наприклад, із грудня 2022 року російська влада почала пропонувати на цих територіях безкоштовний пакет супутникового телебачення «Русский мир»⁶. Напередодні переобрання Путіна у 2024 році окуповані регіони були завалені спеціальними випусками «Комсомольської правди»⁷, тираж якої у Запорізькій області сягав 750 000 примірників на тиждень.⁸ Водночас російська влада створила нові медіа спеціально для окупованих територій — зокрема, «За!» зі штаб-квартирою в Мелітополі, запущене для окупованої частини Запорізької області, а також онлайн-видання New.Media, цільовою аудиторією якого є окуповані Росією українські території⁹.

Російські війська атакують медіа та журналістів, які висвітлюють вторгнення

Останній звіт «Репортерів без кордонів» (RSF), опублікований напередодні третьої річниці повномасштабного російського вторгнення — 24 лютого 2025 року — на основі даних, наданих українськими організаціями, зокрема ІМІ, засвідчує: майже 150 українських та іноземних журналістів зазнали нападів з боку Росії під час виконання професійних обов'язків протягом останніх трьох років¹⁰.

---

⁵ Детектор медіа, Centre for Information Resilience (2024). Медіа-ландшафт на тимчасово окупованих територіях України. URL: <https://detector.media/doc/images/news/archive/2021/227543/ua-media-mapping-2> (дата звернення: 28.04.2025).

⁶ BBC Monitoring (2023). Analysis: Media in Newly-Occupied Territories in Ukraine's Donbas. URL: <https://monitoring.bbc.co.uk/production/c2044vzq>.

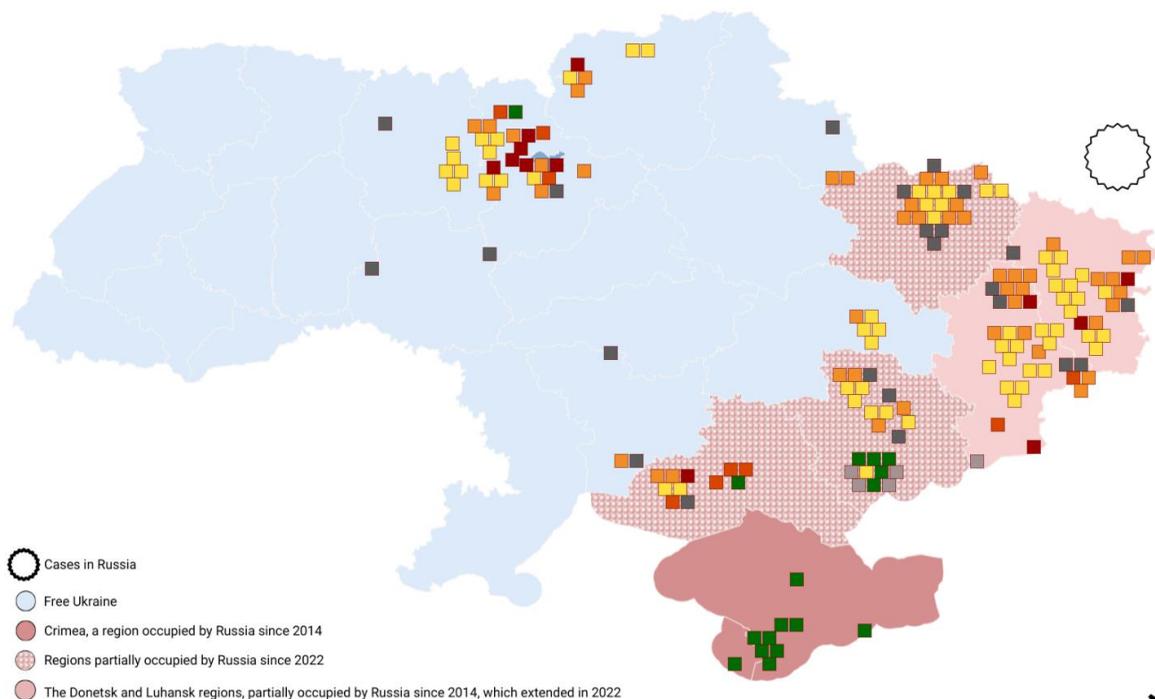
⁷ «Комсомольська правда» — російська газета, підконтрольна державі. Як детальніше пояснюється в Додатку IV, під «підконтрольністю державі» ми маємо на увазі у тому числі медіа, які дотримуються тієї самої «загальної лінії», що й державні канали, хоча формально не належать уряду, а контролюються афілійованими компаніями та/або олігархами.

⁸ Наталя Виговська в інтерв'ю: Golovina, O., (2024). *Ukraine's Information Vacuum*. Institute for War and Peace Reporting, URL: <https://iwpr.net/global-voices/ukraines-information-vacuum>.

⁹ Євгенія Вірлич в інтерв'ю: там само.

¹⁰ RSF (2025). *Three years into Russian full-scale invasion of Ukraine, nearly 150 journalists attacked*. URL: https://rsf.org/en/three-years-russian-full-scale-invasion-ukraine-nearly-150-journalists-attacked?fbclid=IwY2xjawlhaFxlEHRuA2FibQlxMAABH-dOK8KLv8fvVD9y0znzrqZxqRU9tZVSCRAGVb4IUAL35aYBvqb20NjLs4Q_aem_gP1cvifQuYJ6uME6CA-OCA (дата звернення: 28.04.2025).

Type of abuse ■ Killed ■ Injured ■ Attempted killing ■ Taken hostage ■ Disappearance ■ Still detained ■ Strike on a TV tower

Source : Reporters Without Borders (RSF) • Data collected since 24/02/2022
© Côme Nottaris & Blanche Marès / RSF

З 24 лютого 2022 року тисячі українських та міжнародних журналістів висвітлюють вторгнення Росії в Україну в надзвичайно небезпечному середовищі, що характеризується систематичними нападами з боку російських сил на працівників ЗМІ. Тринадцять українських та іноземних журналістів загинули, виконуючи професійні обов'язки під час повномасштабного вторгнення — з них вісім протягом перших шести місяців¹¹. Деякі з них були цілеспрямовано атаковані російськими збройними силами, як, наприклад, український фотожурналіст Макс Левін, убитий в окупованій частині Київської області 13 березня 2022 року¹², та литовський режисер-документаліст Мантас

¹¹ RSF (2022). *Six months of war in Ukraine, eight journalists killed*. URL: <https://rsf.org/en/six-months-war-ukraine-eight-journalists-killed> (дата звернення: 28.04.2025).

¹² RSF (2022). *Exclusive RSF investigation into the death of Maks Levin: "Information and evidence collected indicates this Ukrainian journalist was executed."* URL: <https://rsf.org/en/exclusive-rsf-investigation-death-maks-levin-information-and-evidence-collected-indicates> (дата звернення: 28.04.2025).

Кведаравічюс, убитий в окупованому місті Маріуполь на південному сході України 2 квітня 2022 року¹³.

У період з 2022 по 2025 рік щонайменше 47 журналістів та працівників ЗМІ зазнали поранень унаслідок прицільних обстрілів або невибіркових атак під час виконання професійних обов'язків. Київська, Донецька, Харківська та Луганська області стали одними з найнебезпечніших регіонів для медіа¹⁴. У низці випадків журналісти ставали жертвами «подвійних ударів» – тактики, яка передбачає перший удар по цілі, за яким із затримкою слідує другий, спрямований на ураження тих, хто прибуває на місце події, зокрема журналістів, медиків і рятувальників¹⁵. Журналісти, які працюють в Україні, також постійно стикаються з іншими викликами – кібератаками, онлайн-загрозами та агресивними кампаніями дезінформації¹⁶.

Ще одним методом залякування, який застосовують російські сили, є арешти місцевих українських журналістів на окупованих територіях. Деяких із них було викрадено та піддано тортурам¹⁷. Незалежні українські журналісти, заарештовані за відмову співпрацювати з окупаційною владою, часто утримуються в нелюдських і принизливих умовах – іноді за тисячі кілометрів від України, щоб позбавити їх доступу до правової допомоги та можливості зв'язатися з родичами¹⁸.

Особливо трагічним прикладом є випадок із журналісткою Вікторією Роциною, яка в серпні 2023 року поїхала на тимчасово окуповані Росією території України, щоб висвітлювати ситуацію на місці. Після понад 13 місяців ув'язнення – спершу на окупованих територіях, а згодом у Росії – 19 вересня 2024 року вона була офіційно оголошена мертвою російською владою. Розслідування, опубліковане в березні 2025 року RSF та українськими ЗМІ "Слідство.інфо", "Грані" та

---

¹³ IMI (2022). *Lithuanian filmmaker Mantas Kvedaravicius was killed while attempting to evacuate civilians from Mariupol – Project*. URL: <https://imi.org.ua/en/news/lithuanian-filmmaker-mantas-kvedaravicius-was-killed-while-attempting-to-evacuate-civilians-from-i48362> (дата звернення: 28.04.2025).

¹⁴ RSF (2025). *Three years into Russian full-scale invasion of Ukraine, nearly 150 journalists attacked*.

¹⁵ RSF / #Ukraine: while covering the work of ua rescue workers after a ru strike on Kharkiv, Victor Pichuhin, a journalist from @nakypiloua, was injured by a 2nd strike [@RSF_inter], (04.04.2024), X (Twitter), URL: https://x.com/RSF_inter/status/1775926756333027639 (дата звернення: 28.04.2025).

¹⁶ IMI (2022). *Russia's war crimes against media in Ukraine (updated continuously)*. URL: <https://imi.org.ua/en/monitorings/russia-s-media-crimes-in-war-against-ukraine-to-be-updated-i44108> (дата звернення: 28.04.2025).

¹⁷ RSF (2022). *Chilling account of Radio France fixer who was kidnapped and tortured by Russian soldiers in Ukraine*. URL: <https://rsf.org/en/chilling-account-radio-france-fixer-who-was-kidnapped-and-tortured-russian-soldiers-ukraine> (дата звернення: 28.04.2025).

¹⁸ RSF (2025). *Three years into the full-scale invasion, RSF brings complaint to ICC for Russia's deportation of Ukrainian journalists*. URL: <https://rsf.org/en/three-years-full-scale-invasion-rsf-brings-complaint-icc-russia-s-deportation-ukrainian-journalists> (дата звернення: 28.04.2025).

суспільним мовником "Суспільне", розкрило нелюдські умови її ув'язнення в Таганрозі¹⁹, місті на південному заході Росії, де місцева в'язниця стала сумнозвісною через катування українських ув'язнених²⁰.

24 квітня 2025 року українська влада підтвердила, що тіло Вікторії Рошиної було повернуто в Україну в лютому 2025 року²¹. За даними Офісу Генерального прокурора, на її тілі були виявлені «численні сліди катувань і жорстокого поводження». Через стан останків і відсутність окремих внутрішніх органів судово-медичним експертам не вдалося встановити точну причину смерті²².

З метою боротьби з безкарністю за воєнні злочини, скоєні Росією проти журналістів та ЗМІ в Україні з початку повномасштабного вторгнення, RSF подали дев'ять скарг одночасно до Міжнародного кримінального суду та українського Офісу Генерального прокурора. Окрім того, RSF звернулася до французьких судів із двома окремими скаргами у справах загибелі французьких журналістів — П'єра Закшевського (франко-ірландця) та Фредеріка Леклерка-Імхоффа, які були вбиті в Україні у березні та травні 2022 року відповідно²³.

ЗМІ під тиском

Ще однією формою тиску на медіа в Україні стали цілеспрямовані атаки на телевежі та редакційні будівлі, які призводять до переривання мовлення²⁴. Неодноразові напади на офіси ЗМІ, що призводять до часткового руйнування приміщень та обладнання, змусили деяких журналістів переїхати до регіонів, віддалених від лінії фронту. Ця ситуація стала додатковим фінансовим тягарем на українські редакції, які вже серйозно постраждали від обвалу рекламних доходів після 2022 року та зростання операційних витрат на тлі інфляції. За

¹⁹ RSF (2025). *Declared dead by Russia: RSF reveals the brutal reality of Victoria Roshchyna's last months in captivity*. URL: <https://rsf.org/en/declared-dead-russia-rsf-reveals-brutal-reality-victoria-roshchyna-s-last-months-captivity> (дата звернення: 28.04.2025).

²⁰ Vasilyev, P. (2025). "A hell with all its demons". How a juvenile detention centre in Taganrog was turned into a torture camp for Ukrainian prisoners. Mediazona, URL: <https://en.zona.media/article/2025/01/10/hell> (дата звернення: 28.04.2025).

²¹ Дячук, К. (2025). Тіло Вікторії Рошиної повернули в Україну. Institute of Mass Information, URL: <https://imi.org.ua/news/tilo-viktoriyi-roshchynoyi-povernuly-v-ukrayinu-i67880> (дата звернення: 28.04.2025).

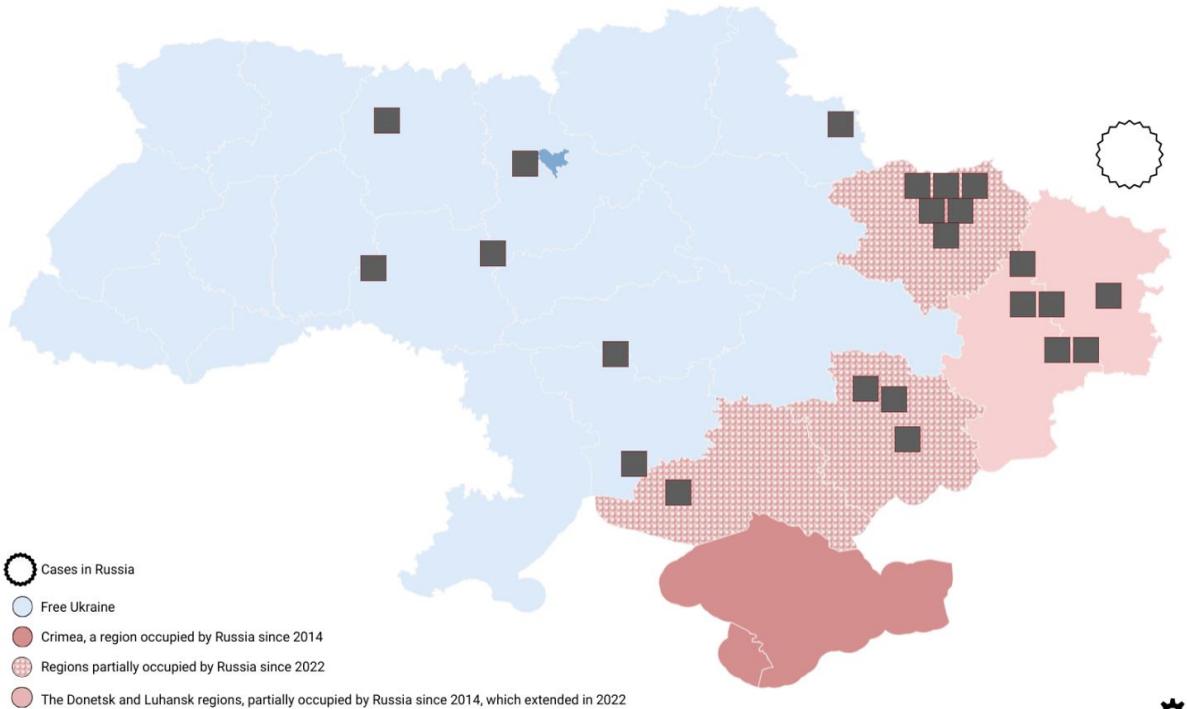
²² Юрій Белоусов: Експертизи для ідентифікації тіла Вікторії Рошиної та встановлення причин її смерті тривають, (2025). Офіс Генерального прокурора, URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/yurii-bjelousov-ekspertizi-dlya-identifikaciyi-tila-viktoriyi-roshchynoyi-ta-vstanovlennya-pricin-yivi-smerti-trivayut> (дата звернення: 28.04.2025); Згідно з розслідуванням журналістської організації Forbidden Stories, опублікованим 29 квітня 2025 року, перед репатріацією тіла Вікторії Рошиної в неї були вилучені мозок, очі та частина трахеї; Forbidden Stories (2025). *Russia's 'Ghost Detainees': The Investigation That Cost Viktoriia Roshchyna Her Life*. URL: <https://forbiddenstories.org/russia-detainees-investigation-viktoriia-roshchyna/> (дата звернення: 30.04.2025).

²³ RSF (2025). *Three years into the full-scale invasion, RSF brings complaint to ICC for Russia's deportation of Ukrainian journalists*. URL: <https://rsf.org/en/three-years-full-scale-invasion-rsf-brings-complaint-icc-russia-s-deportation-ukrainian-journalists> (дата звернення: 28.04.2025).

²⁴ RSF (2025). *Three years into Russian full-scale invasion of Ukraine, nearly 150 journalists attacked*.

даними моніторингу ІМІ, станом на листопад 2024 року 329 українських ЗМІ припинили діяльність – зокрема через фінансові труднощі²⁵.

Type of abuse ■ Killed ■ Injured ■ Attempted killing ■ Taken hostage ■ Disappearance ■ Still detained ■ Strike on a TV tower

Source : Reporters Without Borders (RSF) • Data collected since 24/02/2022
© Côme Nottaris & Blanche Marès / RSF

²⁵ IMI (2022). 329 Ukrainian media outlets closed down since the start of Russia's full-scale invasion – IMI study. URL: <https://imi.org.ua/en/monitorings/329-ukrainian-media-outlets-closed-down-since-the-start-of-russia-s-full-scale-invasion-imi-study-164971> (дата звернення: 28.04.2025).